

2000, 9.–12. 2., Třetí evropská konference o udržitelných městech, Hannover, Německo

Třetí evropská konference o udržitelných městech, která se konala v německém Hannoveru 9. – 12. 2. 2000, byla od přijetí Charty o trvalé udržitelnosti evropských měst a obcí (tzv. Aalborgská Charta) v roce 1994 a Lisabonského akčního plánu v roce 1996 pravděpodobně nejvýznamnější konferencí, co se týče zhodnocení vývoje měst a obcí z hlediska místní udržitelnosti. Vzhledem k obrovskému zájmu a vzhledem k závazkům, které na ní byly přijaty, se stala hlavním mezníkem ve vývoji Kampaně udržitelných evropských měst.

Kdo se konference zúčastnil?

Hannoverské konference 2000 se zúčastnilo 1 300 zástupců 52 zemí z celého světa, z toho jednu třetinu tvořili zastupitelé obecních samospráv z evropských a sousedních zemí. 250 zastupitelů obecních samospráv přijalo „Hannoverskou výzvu k dosažení udržitelnosti na lokální úrovni“. (Anglický originál této výzvy i český překlad Vám přinášíme v tomto čísle Zpravodaje; anglický originál výzvy můžete najít i na adrese <http://www.sustainable-cities.org> nebo <http://www.HannoverConference2000.de> a v rubrice Dokumenty, usnesení, normy Zpravodaje MA 21 v ČR na <http://www.ceu.cz/edu>). Kromě účastníků konference z hostující země (Německo) byly nejpočetnější skupinou účastníci ze Španělska (153), Itálie (135) a Nizozemí (62). Zvláště pozoruhodná byla účast obecních zastupitelů ze střední a východní Evropy, speciálně z Polska (37), Litvy (16), Ruska (36) a Ukrajiny (25). Za MŽP ČR se konference zúčastnila Ing. Marta Černá, CSc., vedoucí oddělení vzdělávání a osvěty, odbor strategií. Ta spolu s Doc. Ing. Prabirem Ganguly, CSc. na konferenci zastupovala také českou stranu projektu Leonardo da Vinci. Konference byla zaměřena zvláště na města zemí kandidujících na vstup do EU a velké účast zástupců těchto zemí (země střední a východní Evropy cca 220 a země z oblasti Středomoří cca 340 účastníků) ukázala, že téma konference bylo zvolené vhodně.

Výše uvedená čísla dokládají, že Hannoverská konference 2000 opravdu kontinuálně navázala na předchozí čtyři regionální konference v Seville, Sofii, Turku a Den Haagu, které byly zasvěceny výzvám na poli místní udržitelnosti v různých regionech Evropy a které se konaly po Lisabonské konferenci v letech 1998 a 1999.

Co se během konference podařilo?

Během tří dnů mělo na 1 300 účastníků z 52 zemí možnost prezentovat své příspěvky, zúčastnit se mnoha diskusí a vyměnit si celou řadu zkušeností s ostatními účastníky.

205 zastupitelů obecních samospráv z 36 evropských zemí i sousedních regionů přijalo na konferenci Dohodu starostů. Dohodli se na tzv. Hannoverské výzvě, podle které se do budoucna budou na místní úrovni snažit dosáhnout udržitelnosti. Zároveň s tím přijali myšlenku udržitelného rozvoje na místní úrovni jako jednu z nejvyšších politických priorit.

Vysoká účast obecních zastupitelů a jiných představitelů místních evropských samospráv odrážela politickou důležitost myšlenky místní udržitelnosti, místní Agendy 21 a Kampaně udržitelných evropských měst.

K 600 zástupcům místních a regionálních úřadů z 33 evropských zemí, kteří se ke Kampani udržitelných evropských měst připojili v loňském roce, přibylo na konferenci dalších 62 signatářů Aalborgské charty.

Sedm starostů z oblasti jihovýchodního Turecka učinilo společné prohlášení k evropské veřejnosti týkající se „Obnovy a urbánního rozvoje jihovýchodního Turecka“.

49 mladých lidí ve věku pod 25 let z 16 evropských zemí se zúčastnilo Konference evropské mládeže, probíhající paralelně s Hannoverskou konferencí. Tito mladí lidé vystoupili se svým příspěvkem před účastníky Hannoverské konference. Týkal se města, jehož vizi si účastníci Konference evropské mládeže vytvořili a které mělo podobu města, ve kterém se více než kde jinde bere ohled na životní prostředí, které umožňuje rozvoj vícero kultur a ve kterém se v procesu politického rozhodování účastní i děti a mládež.

Hannoverská konference měla politickou podporu komisařky EU pro životní prostředí Margot Wallströmové, německého ministra životního prostředí, ochrany přírody a jaderné bezpečnosti Jürgena Trittina, italského ministra životního prostředí Eda Ronchiho a primátora města Hannoveru a předsedy Politického koordinačního komitétu Kampaně udržitelných evropských měst Herbeta Schmalstiega.

Konference byla ukončena přijetím „Hannoverské výzvy evropských zastupitelů městských a obecních samospráv na přelomu 21. století“ a zhodnocením budoucího vývoje Kampaně udržitelných evropských měst.

Kdo umožnil realizaci konference?

K celkovému úspěchu akce nejvíce přispělo město Hannover. Město Hannover rovněž zodpovídalo za hospodaření s penězi, které kromě něho poskytly: Evropská komise, německé Federální ministerstvo pro životní prostředí, ochranu přírody a jadernou bezpečnost, vláda Dolního Saska, místní vedení a iniciativa pro reformu služeb veřejnosti Open Society Institute, Nadace Dolní Sasko – Lotrinsko, Hannover Public Transport Operator (dopravní podnik města Hannoveru), Hanoverská regionální asociace a celá řada dalších soukromých sponzorů.

Spoluorganizátory konference byly členové koordinačního komitétu Kampaně udržitelných evropských měst, jmenovitě CEMR, Eurocities, ICLEI, UTO (United Towns Organisation), Mezinárodní zdravotnická organizace – Zdravá města a Úřad Kampaně udržitelných evropských měst. Konference byla dále připravena ve spolupráci s:

Evropskou komisí, direktorátem pro životní prostředí; Expertní skupinou Evropské komise pro životní prostředí měst a městských aglomerací; městy Aalborgem, Lisabonem, Haagem, Sevilhou, Sofií a Turku; Mezinárodní sítí pro environmentální management (International Network for Environmental Management INEM); Medcities Network (Sdružení měst středozezemní oblasti); Regionálním environmentálním centrem pro střední a východní Evropu (REC); Unii pobaltských měst (Union of the Baltic Cities); Severní aliancí pro udržitelnost (Northern Alliance for Sustainability (ANPED)); Mezinárodním institutem pro životní prostředí měst (International Institute for the Urban Environment); Nadací pro udržitelný svět (Sustainable World Foundation); Aliancí pro evropské klima (European Climate Alliance a Kampaní ICLEI Evropská města pro ochranu klimatu (ICLEI's European Cities for Climate Protection) a Programem pro eko-opaťení (Eco- Procurement Programme).

Jednotlivé části programu Hannoverské konference zorganizovalo město Hannover a Mezinárodní školicí centrum ICLEI. Program zahrnoval dva a půl dne plenárních zasedání, 35 tématických pracovních seminářů, 15 pracovních seminářů zaměřených na práci s veřejností a na výměnu expertních zkušeností, partnerské fórum se 17 kulatými stoly a „tržiště všemožného“ s 69 vystavujícími.

Pro zastupitele obecních samospráv, kteří představovali klíčovou skupinu podílející se na formulaci Dohody starostů a kteří byli také pozváni na zvláštní večeri pořádanou NODR/LB Norddeutsche Landesbank Girozentrale, byl připraven speciální program.

Účastníci konference měli možnost zúčastnit se společného setkání na zahájení výstavního „tržiště“, recepce na městském magistrátu pořádanou primátorem města Hannoveru Herbertem Schamalstigem a na party „Východ se setkává se západem“ v Zeleném Pelikánovi, světoznámé továrně, která byla přestavěna v prostornou a pohostinnou restauraci.

Hlavní výstupy konference

- Výsledky celé řady diskusí, které se konaly během konference, lze shrnout takto:
- Základním předpokladem pro udržitelný rozvoj měst a obcí je zavádění integrovaného přístupu k sociálním, ekonomickým i ekologickým problémům při tvorbě politických programů rozvoje měst. Konference ukázala, že dnes již běží celá řada projektů, jejichž cílem je dosáhnout udržitelného rozvoje a že tedy teoretický know – how je již k dispozici. Nyní je tedy třeba zdokonalit vědomosti získané z těchto projektů a rozšířit je po celé Evropě, středozemní oblast a střední a východní Evropu nevyjímaje.
- Místní správy se stále častěji potýkají s tím, jak na místní úrovni v souvislosti s úsilím o dosažení udržitelnosti řešit celosvětové a mezinárodní problémy. Delegáti konference konstatovali, že je zapotřebí města více zapojovat do vytváření politiky, ať již evropské či celosvětové, a to z důvodu zdokonalení vzájemné spolupráce mezi jednotlivými městy.
- Mnoho místních správ se zapojuje do místních akčních plánů, což je základem pro dosažení udržitelnosti na místní úrovni. Konference poukázala na potřebu sladit v rámci jednotlivých měst používání indikátorů udržitelného rozvoje pro rozvíjení akčních plánů místních Agend 21 a pro jejich podporu na regionální, národní a mezinárodní úrovni. Účastníci konference rovněž upozornili na problémy, které stále doprovázejí účast veřejnosti v procesu místní Agendy 21.
- Místní správy stále častěji využívají ke zlepšení výkonu správy v rámci své působnosti, k řízení udržitelnosti rozvoje, hospodaření s neobnovitelnými zdroji i k redukci znečištění rozsáhlou škálou různých inovativních nástrojů environmentálního managementu. I nadále v rámci evropských samospráv pokračuje hodnocení a monitoring vývoje měst a obcí, vzhledem k udržitelnosti. Účastníci konference měli možnost seznámit se s celou řadou různých typů managementu i s nástroji a metodami jejich hodnocení a monitoringu. Obecním a městským samosprávám a jejich zastupitelům bylo rovněž doporučeno, aby si mezi sebou vyměňovali praktické zkušenosti s prosazováním udržitelného rozvoje. V rámci Hannoverské konference 2000 zahájila vysoká komisařka EU pro životní prostředí Margot Wallströmová nový program Celoevropského monitoringu udržitelnosti, vycházející z European Common Indicators (Společné evropské indikátory) – Towards a Local Sustainability Profile (Směrem k udržitelnosti na místní úrovni).
- S podporou komisařky EU pro životní prostředí Margot Wallströmové vyzvali čelní představitelé samospráv 250 měst a obcí prostřednictvím 36 klíčových prohlášení další mezinárodní, evropské, národní a místní úředně činné orgány, vedoucí představitelé obchodního a finančního sektoru a další strany zapojené do procesu místní Agendy 21 k podpoře snahy o dosažení místní udržitelnosti. Tato klíčová prohlášení jsou shrnuta v tzv. Hannoverské výzvě.
- Čelní představitelé samospráv pozitivně zhodnotili činnost Kampaně evropských udržitelných měst a další její činnost podpořili přijetím akčního plánu strategického řízení Kampaně pro rok 2000–2004, který prezentovalo 5 členských organizací (CEMR, ICLEI, UTO, Eurocities, WHO – Health Cities Project) a dvě města (Aalborg a Hannover) z Koordinačního komitétu Kampaně. Kladné stanovisko k fungování Kampaně vyjádřila i Evropská komise prostřednictvím vysoké komisařky EU pro ŽP Margot Wallströmové a celá řada účastníků prostřednictvím svých referátů v rámci jednotlivých pracovních sekcí konference.

Jaké byly výstupy jednotlivých pracovních sekcí konference?

Pracovní sekce A: Integrovaná politika udržitelného rozvoje měst

Samosprávné orgány měst a obcí jsou zodpovědné za řadu věcí, které mají přímý dopad na život jejich občanů i na jejich životní prostředí. Ve spolupráci s mnohými dalšími místními organizacemi a institucemi se snaží nalézt taková řešení a vytvořit takové strategie, které by umožnily udržitelný rozvoj jejich měst a obcí.

Série prvních deseti pracovních seminářů, kterých se zúčastnilo více než 400 účastníků konference, byla přímo zaměřená na otázku, co mohou města a obce v rámci svých pravomocí podniknout pro dosažení úspěchu v prosazování udržitelného rozvoje, jaké se mohou vyskytnout překážky a jakým způsobem je možné tyto překážky překonat.

Výstupy těchto seminářů je možné rozdělit podle hlavních oblastí jednotlivých aktivit:

1. *Integrované plánování rozvoje měst.* Řada měst se pokusila vytvořit takové metody rozvojového plánování, které by cestou udržitelného rozvoje umožnily vyřešit dopravní problémy města, problémy nekontrolované výstavby, problémy s nepřiměřeným využíváním neobnovitelných přírodních zdrojů či s minimalizací znečištění. Provázání plánování v rámci celého regionu je nezbytné především při řešení otázek týkajících se racionalizace dopravy s cílem minimalizovat negativní dopady dopravních kolapsů a dalších problémů v oblasti životního prostředí spojených s dopravou ve městech.

2. *Ochrana, údržba a revitalizace stávajících městských pozemků.* Urbánní politika by neměla opomíjet problematiku ochrany, údržby a zlepšování stávajících ploch a struktury města, sanace starých průmyslových zón, využívání stávajících budov a stavebních parcel apod.

3. *Sociální integrace různých skupin obyvatelstva* se zdá být jednou z nejdůležitějších priorit většiny měst, a to především měst s vysokým počtem obyvatel.

4. Cílem urbánní politiky by měla být podpora snížení spotřeby vody a energie. Řada měst dosáhla výrazného úspěchu při snižování spotřeby vody díky zvyšování veřejného uvědomění v oblasti ochrany životního prostředí. V případě úspory energie mají velká města jedinečnou příležitost ovlivňovat energetickou politiku prostřednictvím výtopných systémů, které vlastní. Celoevropská deregulace v energetickém sektoru je podle představitelů měst nejčastější brzdou pro prosazování udržitelného rozvoje v oblasti produkce energie a jejího využívání.

5. *Vytváření pracovních míst v oblasti „udržitelnosti“.* Celá řada měst vyvíjí aktivity v oblasti „udržitelnosti“, které skýtají možnosti vytvoření nových pracovních míst.

6. *Posílit účast veřejnosti.* Decentralizace a rozhodování o klíčových problémech na místní úrovni jsou nezbytné pro účinnější uplatňování principů místní udržitelnosti a pro zabezpečení dlouhodobých efektů plynoucích z těchto principů.

Pracovní sekce B: Globální versus lokální – výzvy pro příští desetiletí

Vývoj politiky místních samospráv je ovlivňován vývojem politiky státní i mezinárodní. V rámci Evropy je vlivu politiky Evropské unie na prosazování udržitelnosti na místní úrovni věnována zvláštní pozornost. Rovněž globalizace a celosvětová ekonomická politika mají vzrůstající vliv na politiku komunální.

Druhý blok devíti pracovních seminářů, jehož se zúčastnilo na 300 delegátů konference, se zabýval jak pozitivními stimuly ovlivňujícími udržitelný rozvoj na místní úrovni, tak i překážkami plynoucími z mezinárodních trendů vývoje v této oblasti.

Na seminářích bylo přijato velké množství různých podnětů a nápadů, která se týkala dalšího postupu při dosahování udržitelného rozvoje v dalším desetiletí:

1. *Vazby centrální správní orgány – místní samosprávy ve vztahu k připojení k EU.* Řada měst se v souvislosti se vstupem kandidátských zemí do EU stále více zajímá o zpracování expertíz výchozích podmínek pro uplatnění myšlenek udržitelného rozvoje na místní úrovni. Aktivity států v této oblasti na mezinárodní úrovni jsou velice vítané. Státy mohou rovněž podněcovat aktivity k udržitelnému rozvoji na místní úrovni a samy mohou identifikovat oblasti své působnosti v udržitelném rozvoji.

2. *Posílení spolupráce mezi městy včetně měst severu a jihu a západu a východu.* Ke vzniku nových struktur a systémů a k zajištění přímých vazeb na mezinárodní organizace a agentury, jež umožní dosáhnout udržitelného rozvoje v celé Evropě, je zapotřebí zvýšit intenzitu spolupráce mezi městy.

3. *Posílení a upevnění místní ekonomiky.* Globalizace a deregulace (zvláště v energetickém sektoru) mohou mít na místní úrovni negativní dopady na udržitelný rozvoj a snahy o jeho prosazení. Místní produkce a místní spotřeba by měly být chápány jako základní kameny pro politiku místní udržitelnosti. Mají-li být jasně definovány překážky pro udržitelný rozvoj a stanoveny postupy, jak je překonat a jak tím zefektivnit snahu o jeho dosažení, bude nutné města a obce intenzivněji zapojit do tvorby politiky na evropské i celosvětové úrovni. Tak budou města lépe připravena na proces posílení a upevnění jejich ekonomiky nebo na to přispět k ochraně klimatu.

4. *Stanovení role nevládních organizací, zainteresovaných stran a občanských sdružení při spolupráci s místní správou.* Místní Agenda 21 může fungovat jedině při posílení úlohy těchto skupin a při decentralizaci rozhodovacích pravomocí.

Pracovní sekce C: Směrem k vytvoření Akčních plánů místní Agendy 21

Od přijetí Aalborgské charty se mnohé místní správy ve spolupráci s dalšími místními zainteresovanými institucemi, organizacemi i jednotlivci zapojily do celé řady různých procesů směřujících k dosažení udržitelného rozvoje, běžně nazývaných Místní Agenda 21.

Třetí série devíti pracovních seminářů, které se zúčastnilo 400 delegátů konference, byla zaměřena na otázky přípravy místních akčních plánů, na zapojování veřejnosti do diskuse o rozvoji města a na problémy s tím spojené a na vytváření nových struktur, potřebných k realizaci těchto úkolů.

V souladu s výstupy konference je možné silné i slabé stránky akčních plánů MA 21 i jejich funkci shrnout následovně:

1. *Široce využívané, ale různorodé.* Řada měst přijala místní akční plán MA 21, nicméně tyto plány se liší v obsahu a jsou tedy těžko porovnatelné. Pro místní úroveň by proto bylo žádoucí vytvořit jednotné indikátory udržitelného rozvoje nebo standardizované postupy hodnocení udržitelnosti.

2. *Většinou „nastartovány“ lidmi nebo skupinami lidí, jež se silně zajímají o udržitelnost a MA 21.* Proces místní Agendy 21 byl v mnoha městech iniciován buď místní správou nebo

místními občanskými sdružení a dalšími zainteresovanými skupinami, což v obou případech vedlo k dobrým výsledkům.

3. *Je nutné zavést logicky propojený systém kritérií pro stanovení toho, co je udržitelnost.* Celá řada akčních plánů se zaměřuje pouze na environmentální hlediska udržitelného rozvoje a vůbec nebo jen okrajově se zabývá jeho ekonomickými a sociálními aspekty.

4. *Účast veřejnosti zůstává i nadále problematická.* Mnohá z měst i obcí si v praxi ověřila, že od té doby, co je do jejich aktivit aktivněji zapojena veřejnost, dostává se jim větší podpory. Některá z nich zaznamenala zlepšení spolupráce s nevládními organizacemi. V jiných městech se však zatím účast veřejnosti nerozvinula tak silně, a to především z důvodu nedůvěřivosti nevládních organizací vůči místní správě, nedostatečné legislativy a nedostatku zkušeností s místní administrativou.

5. *Regionální, národní a mezinárodní podpora místním akčním plánům.* Vzhledem k tomu, že mezinárodní organizace jsou ochotny podporovat jen takové projekty, u kterých jsou si jisty splněním kritérií udržitelnosti, požadují města a obce od krajských a státních správních institucí a organizací vytvoření pracovního rámce pro tvorbu místních akčních plánů a poskytování poradenských služeb a know-how v této oblasti.>

Pracovní sekce D: Řízení, monitoring a hodnocení udržitelnosti

Lisabonský akční plán z roku 1996 vyzývá místní úřady, aby pro udržitelný management svých struktur používali progresivní nástroje.

Čtvrtá série deseti pracovních seminářů, kterých se zúčastnilo přes 500 delegátů, byla zaměřena na to, jaké nástroje a inovativní přístupy byly vyvinuty samosprávami evropských obcí k řízení hospodaření s nedostatkovými/neobnovitelnými zdroji, k minimalizaci znečištění a k propojení sociálních, ekonomických a ekologických aspektů rozvoje. Diskutovaným tématem byla i potřeba vytvoření indikátorů udržitelnosti, pomocí kterých by obce mohly monitorovat jejich pokrok v přechodu k udržitelnému rozvoji.

Na pracovních seminářích se došlo k následujícím výsledkům:

1. *Využívání různých systémů environmentálního managementu a jiných nástrojů.* Mnohé samosprávy v současné době využívají audity různého typu např. EMAS, ISO 14 000, či jiné jako Green Purchasing, Eco-Profit, Environmental Budgeting. Rovněž systémy spolupráce s veřejností (jako např. CEEC) se staly pozitivním nástrojem pro prosazování udržitelného rozvoje. Nicméně hlavní věc, tedy přechod od environmentálního k udržitelnému systému řízení, je nutno ještě zdokonalovat a tříbit.

2. *Hodnocení a monitorování pokroku* různými metodami a probíhá v různou dobu v řadě míst a zabývá se jím celá řada samospráv. Hodnocení vyžadují většinou místní politici nebo jiní účastníci procesu MA 21. Zaměřit se na dosažení výsledků v uplatňování strategií místní Agendy 21 nebo akčních plánů MA 21 je nanejvýš důležité.

3. *Je nutné vyměňovat si zkušenosti.* Různé samosprávy mají různé zkušenosti s používáním určitých nástrojů managementu a s určitými systémy hodnocení a monitoringu. V současné době je nezbytné vyměňovat si tyto zkušenosti a předávat je dál. Tomu mohou napomoci přehledy praktických příkladů, stejně jako systém společných indikátorů udržitelného rozvoje, pomocí něhož bude možné v rámci celé Evropy srovnat pokrok jednotlivých měst a zemí v posunu k udržitelnosti. Vytvoření takového systému bylo v rámci programu monitoringu udržitelnosti „Towards a Local Sustainability Profile“ iniciováno direktorátem pro životní prostředí Evropské Komise.

Další výstupy Hannoverské konference

Strategie Kampaně evropských udržitelných měst a obcí

11. 2. 2000 byla na konferenci prezentována nová strategie Kampaně evropských udržitelných měst a obcí pro roky 2000–2004. Cílem nové strategie je posílení stávající spolupráce mezi členy Koordinačního komitétu Kampaně (CEMR, Eurocities, ICLEI, UTO, WHO) a mezi sponzorskými městy kampaně (Aalborg a Hannover).

Nová strategie kampaně klade důraz na plnění politických závazků, na budování kapacity spolupracujících organizací, na výměnu zkušeností a na posílení spolupráce měst při naplňování jejich cíle – uplatnění principů přijatých v Aalborgské chartě ve všech městech Evropy. Prioritními oblastmi Kampaně pro následující období jsou zvýšení povědomí o principech udržitelného rozvoje, posílení politických vazeb, rozvíjení politických nástrojů a nástrojů plánování a hodnocení, budování kapacity pro spolupráci na národní a místní úrovni, facilitace při výměně zkušeností na všech úrovních, zahájení systematického monitoringu a hodnocení a rozšiřování informací o reálných pozitivních příkladech.

Jak bylo ustanoveno v Aalborgské chartě, spolupráce na úrovni Kampaně evropských udržitelných měst a obcí zaručuje, že proces místní Agendy 21 bude probíhat v souladu s aktivitami Evropské unie.

Noví signatáři Aalborgské charty

Na konci konference se uskutečnila ceremonie, během níž k Chartě o trvalé udržitelnosti evropských měst a obcí (tzv. Aalborgské Chartě) slavnostně přistoupilo dalších 62 signatářů, většinou ze států střední, východní a jižní Evropy a ze zemí sousedících se zeměmi EU.

„Tržiště toho, co je možné“ (The Market Place of the Possible)

Na této výstavě mohli mnozí účastníci konference (města a organizace) prezentovat výsledky svých aktivit a projektů. Mezi 69 vystavovateli z 13 různých zemí byly místní samosprávy, organizace operující na poli místní agendy 21, podnikatelé, direktorát pro životní prostředí Evropské Komise a členové a spolupracovníci kampaně evropských udržitelných měst a obcí. Výstavu doprovázel program besed, uměleckých vystoupení a filmů.

Partnerské fórum (Partner Forum)

Partnerské fórum bylo jedním z nejatraktivnějších a nejplodnějších bodů Hannoverské konference 2000. Sestávalo ze 17 kulatých stolů, u kterých se diskutovalo o projektech a o spolupráci měst se zaměřením především na téma spolupráce Severu a Jihu a Západu a Východu. Výstupy tohoto fóra zahrnovaly návrhy projektů a úkolů pro evropskou síť školitelů MA 21, rozšíření stávajících pracovních sítí jako Baltic LA 21 Forum (Sdružení pobaltských měst pro MA 21 – informace v rubrice Mezinárodní organizace), European Municipal Green Purchasers Network a Mediaterranean network for sustainable tourism (Středozemní síť pro udržitelný turismus), dohodu o prohlášení o rozvoji měst v oblastech postižených černobylyskou havárií, přípravu Mezinárodní konference o udržitelném turismu v roce 2001 a jiné výstupy, o nichž můžete další informace najít na stránce Kampaně evropských udržitelných měst a obcí <http://www.sustainable-cities.org/partner.html>